

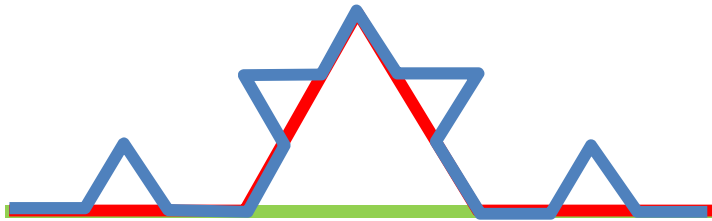
Fraktálok

Szirmay-Kalos László

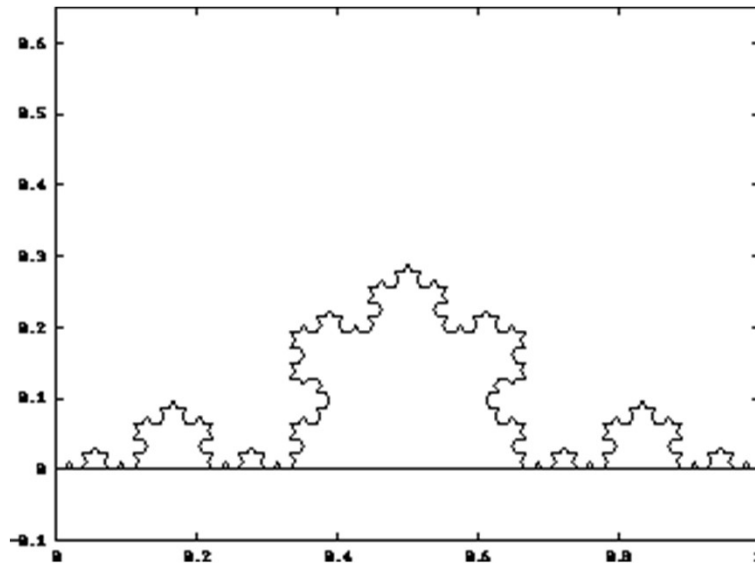
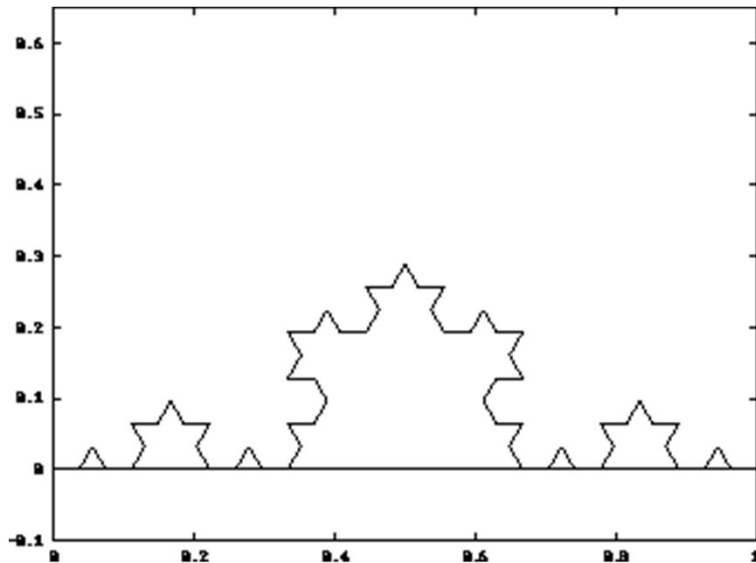
A természet geometriája

- Euklideszi geometria metrikus
 - „Sima” egyenesre épít (analízis: differenciálás)
 - Méret lényeges (milyen méret: dimenzió kapcsolat)
 - Hossz (1D), felszín (2D), térfogat (3D)
 - Ember alkotta objektumokra jó
- Természet
 - Méret nem releváns (zérus vagy végtelen):
 - dimenzió?
 - Nem sima (nem differenciálható)

Koch görbe: hossz végtelen

$$l_n = l_0 \left(\frac{4}{3}\right)^n \rightarrow \infty$$

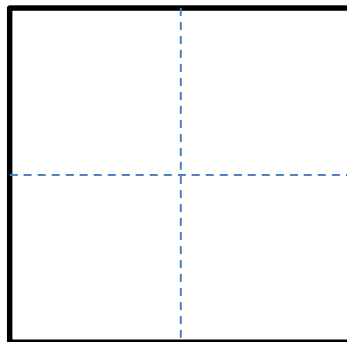
Hausdorff dimenzió önhasonló objektumokra

$$r = 1/2$$

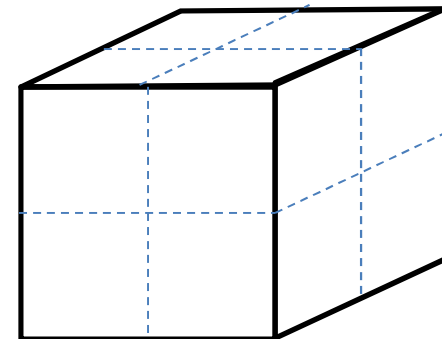
$$N = 2$$

$$N = 4$$

$$N = 8$$

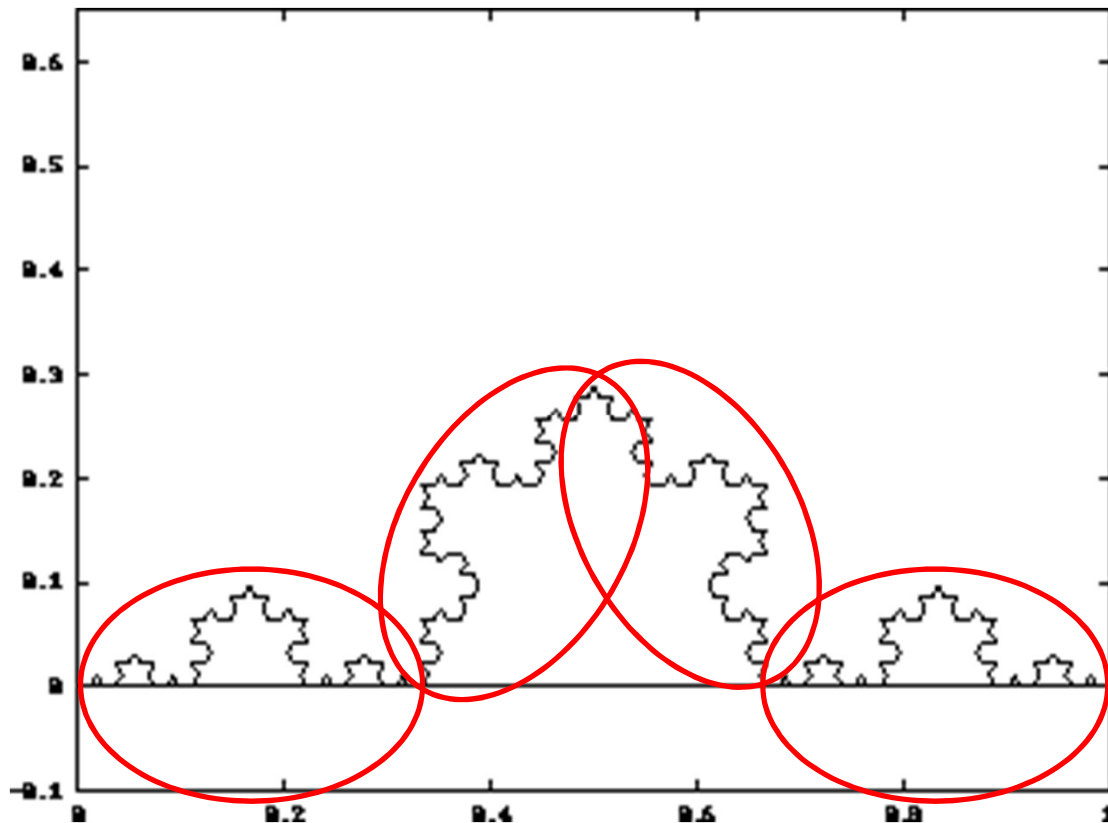

$$N = 1/r^D$$

$$D = \frac{\log(N)}{\log(1/r)}$$

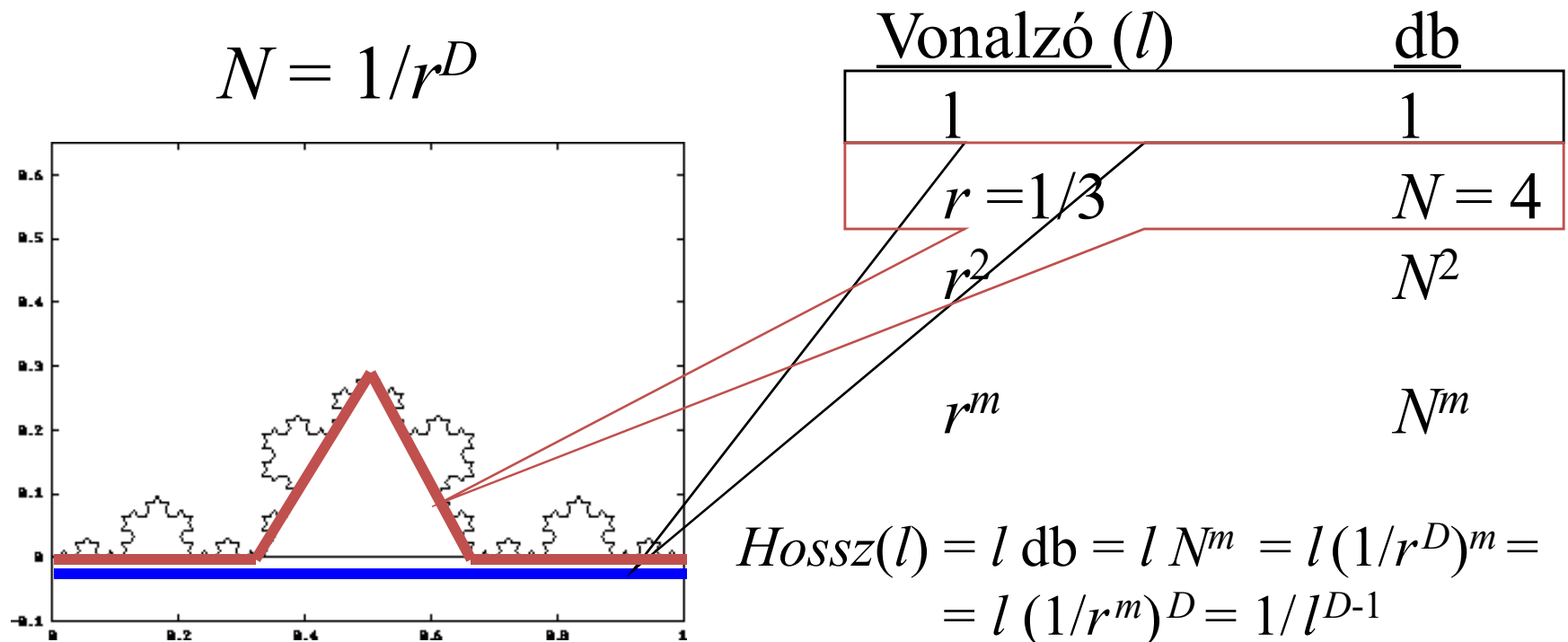
Koch görbe Hausdorff dimenziója

$$r = 1/3$$
$$N = 4$$

$$D = \frac{\log(4)}{\log(3)} \approx 1.26$$

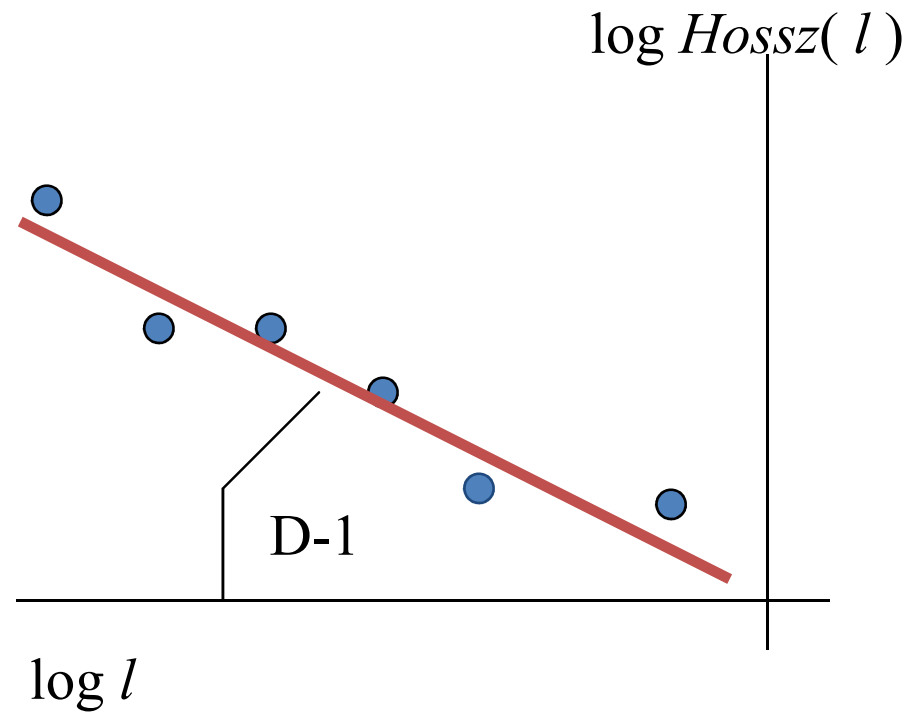
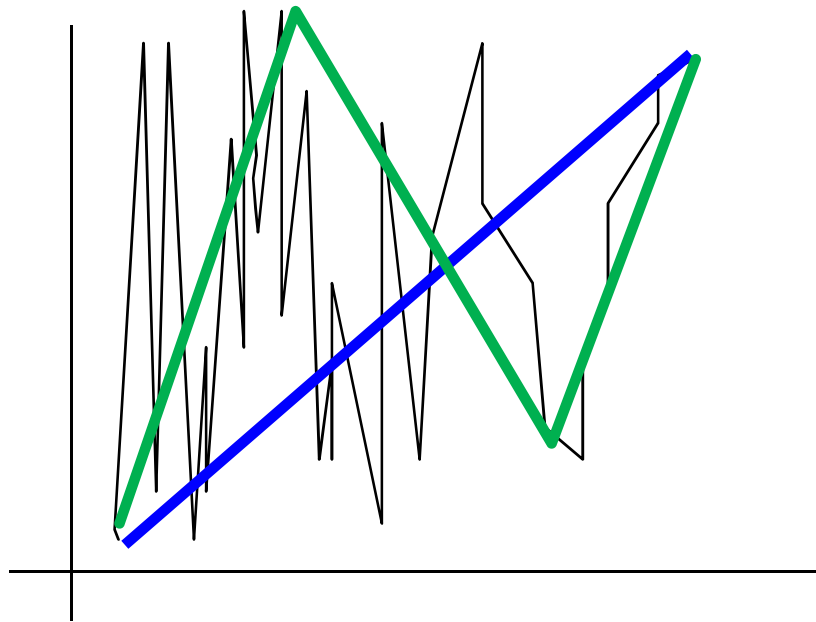
Nem önhasonló objektumok: vonalzó dimenzió

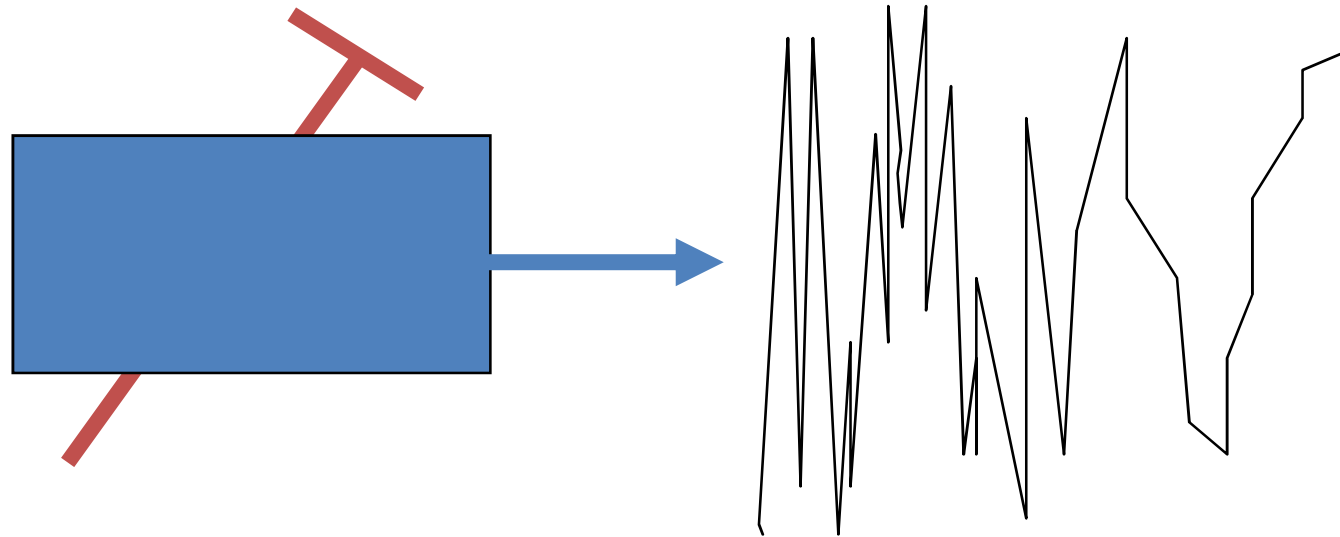
$$D = -\log(Hossz(l))/\log(l) + 1$$

Dimenziómérés = hossz mérés

Pl. EEG görbe,
Anglia v. Horvátország partja

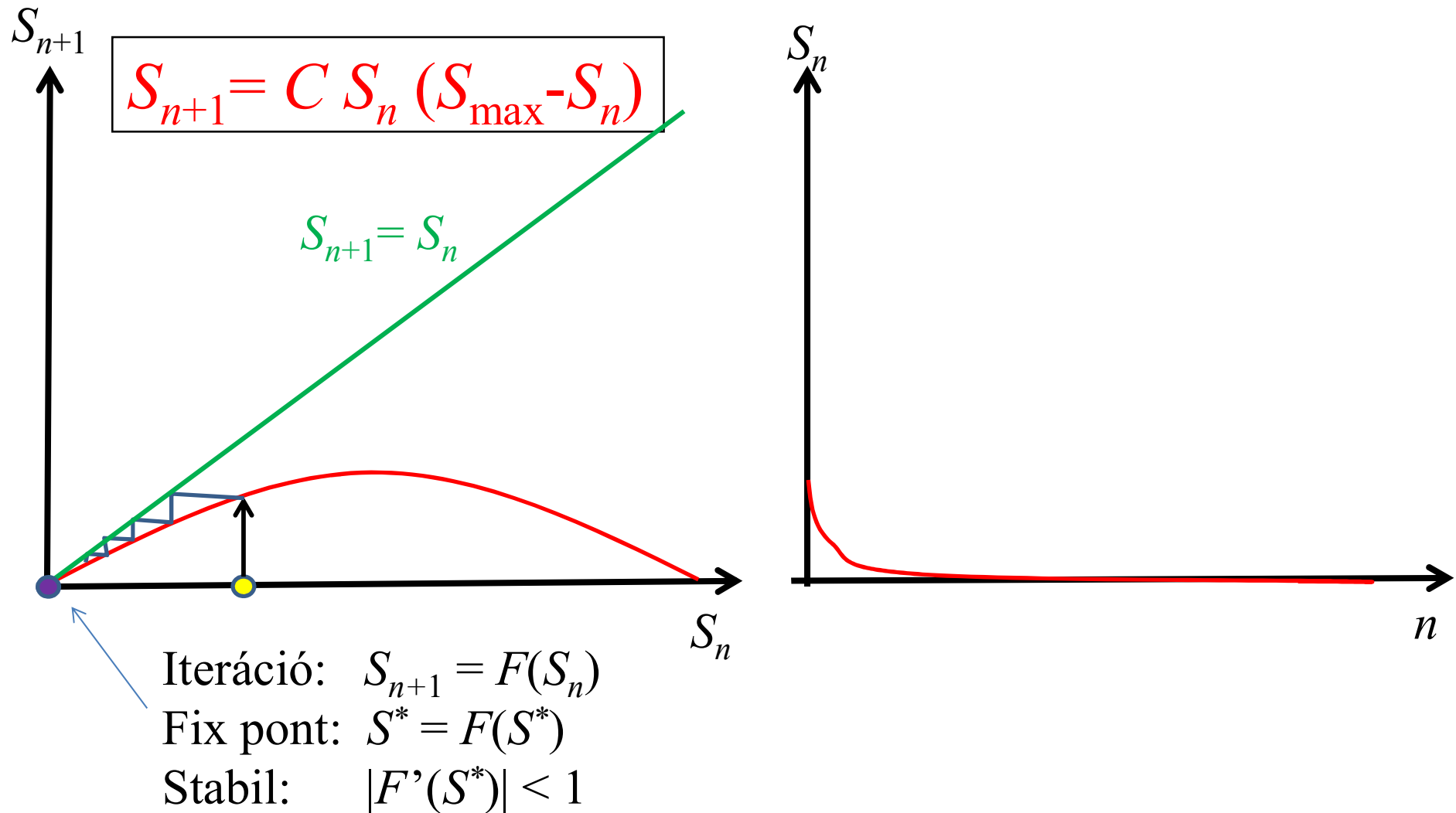
Fraktálok előállítása

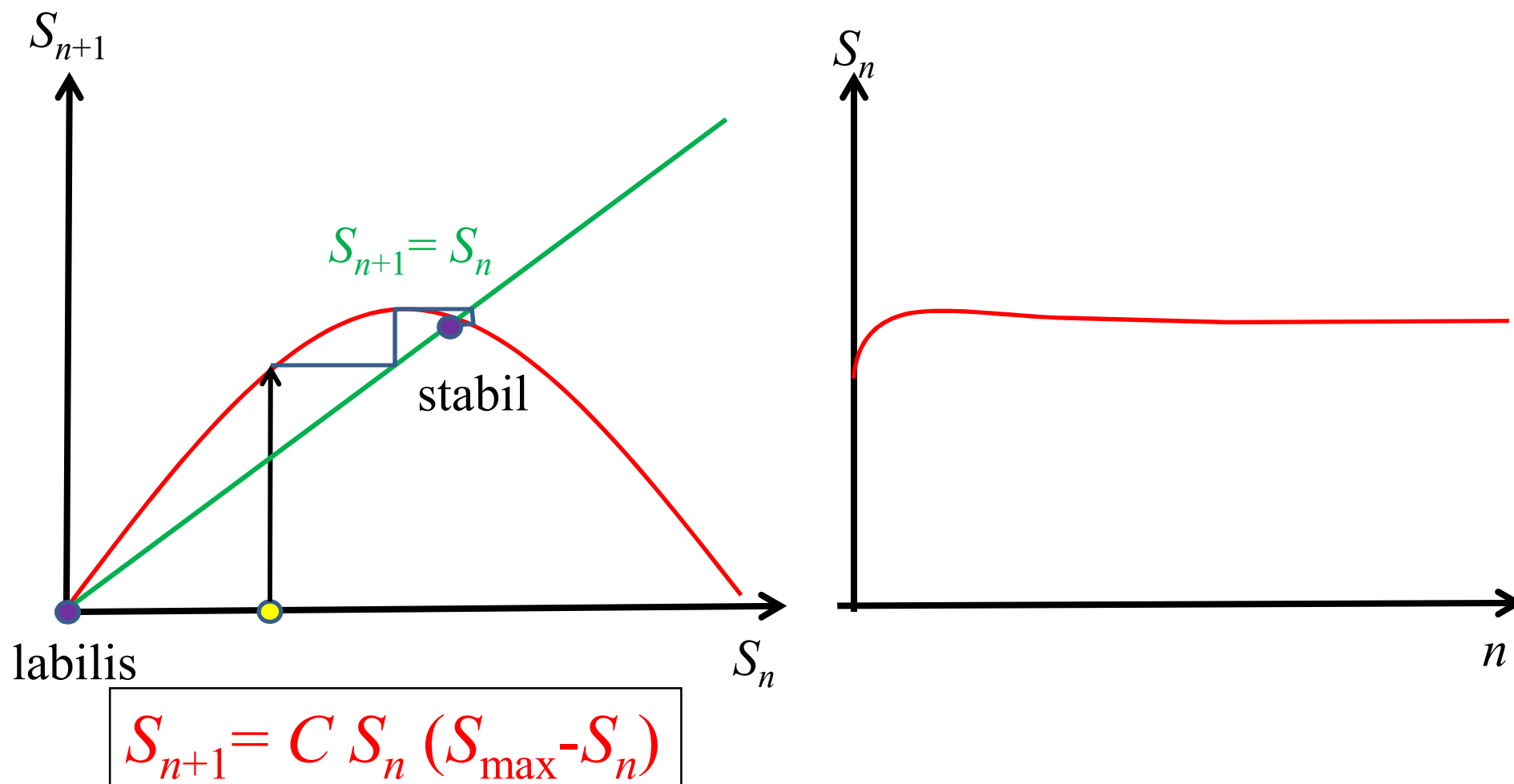
Matematikai gépek:

- Brown mozgás
- Kaotikus dinamikus rendszerek
(véletlenszám generátor)

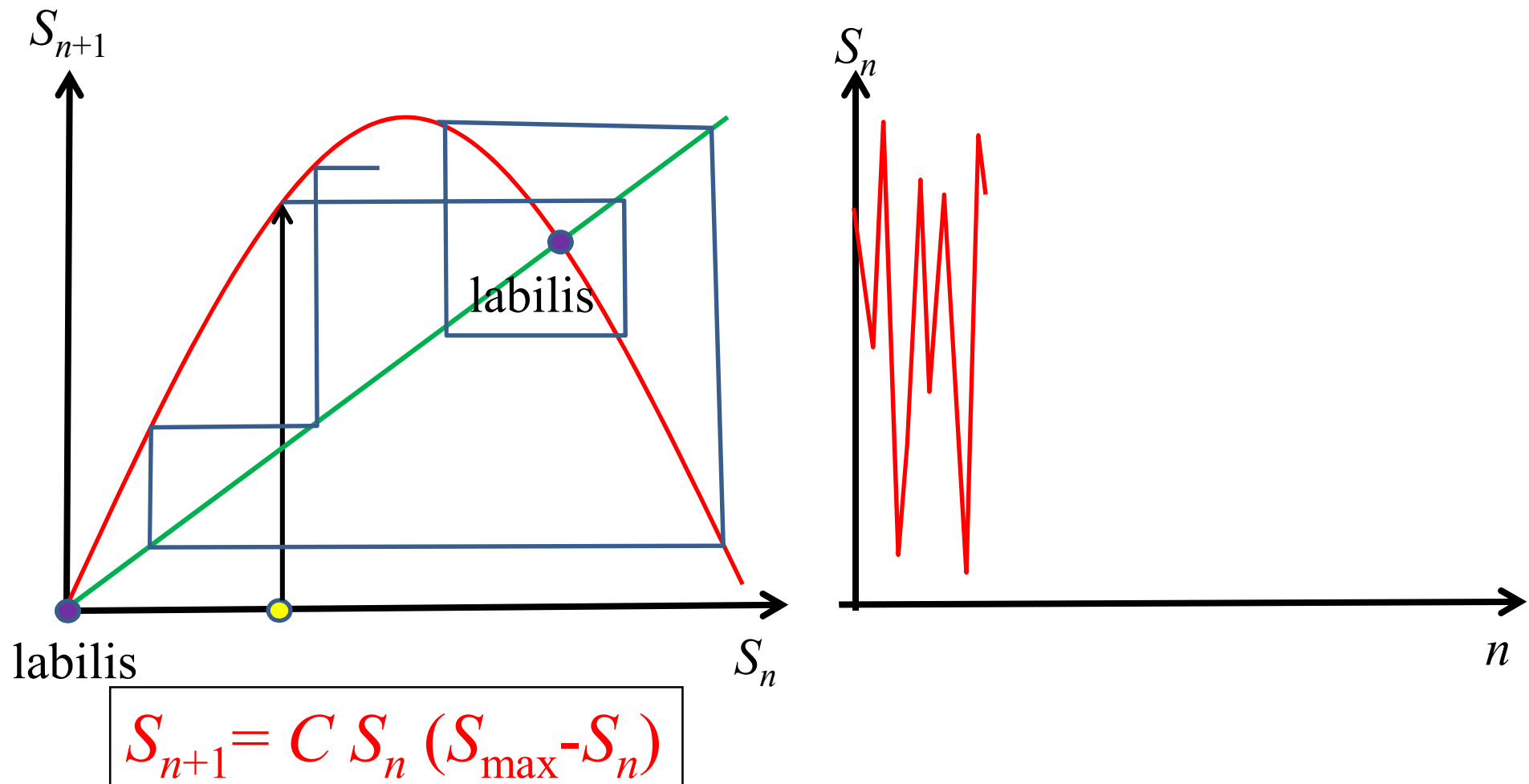
Kaotikus dinamikus rendszer: nyulak kis C értékre

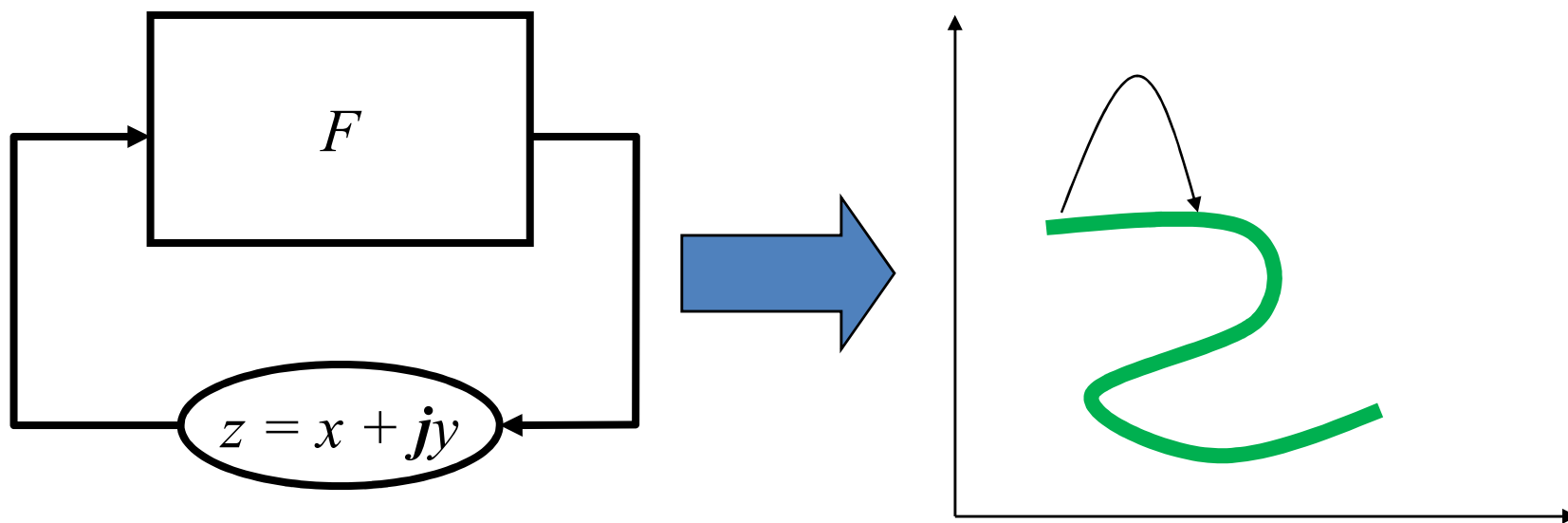
Kaotikus dinamikus rendszer: nyulak közepes C értékre

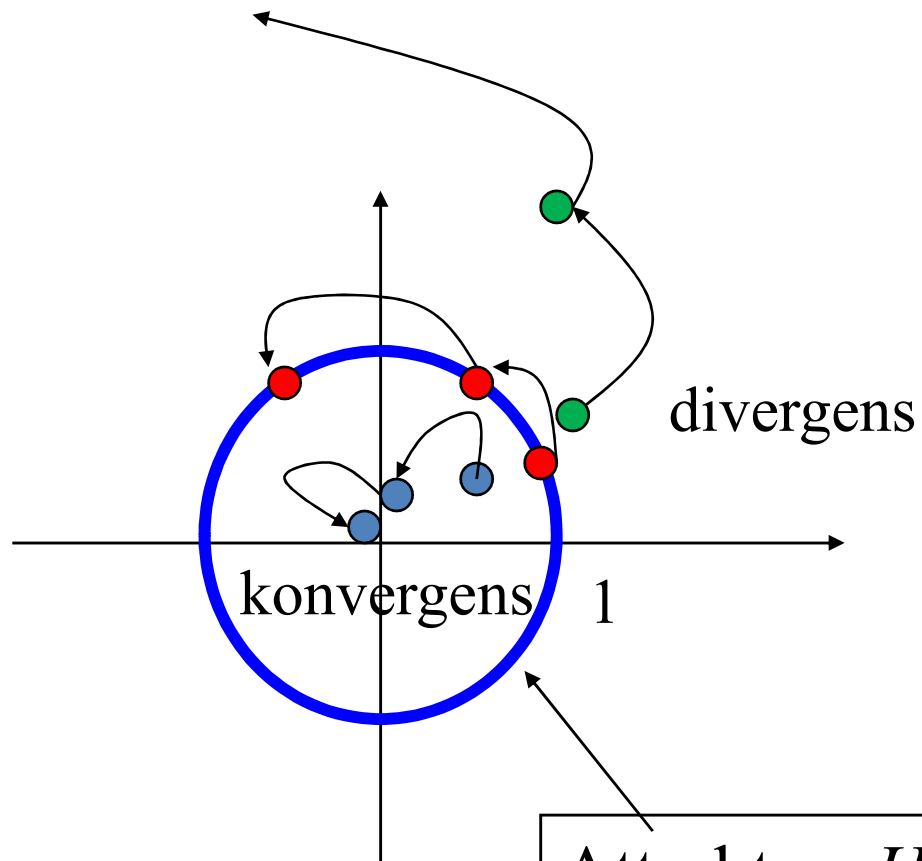
Kaotikus dinamikus rendszer: nyulak nagy C értékre

Kaotikus rendszerek a síkon

$$F: z \rightarrow z^2$$

$$z = r e^{j\phi}$$

$$r \rightarrow r^2$$

$$\phi \rightarrow 2\phi$$

Attraktor felrajzolása

- Attraktor a labilis és a stabil tartomány határa:
kitöltött attraktor = nem divergens pontok
 - $z_{n+1} = z_n^2$: ha $z_\infty < \infty$ akkor fekete
- Attraktorhoz konvergálunk, ha az stabil
 - $z_{n+1} = z_n^2$ attraktora labilis

Inverz iterációs módszer

$$H = F(H)$$

→

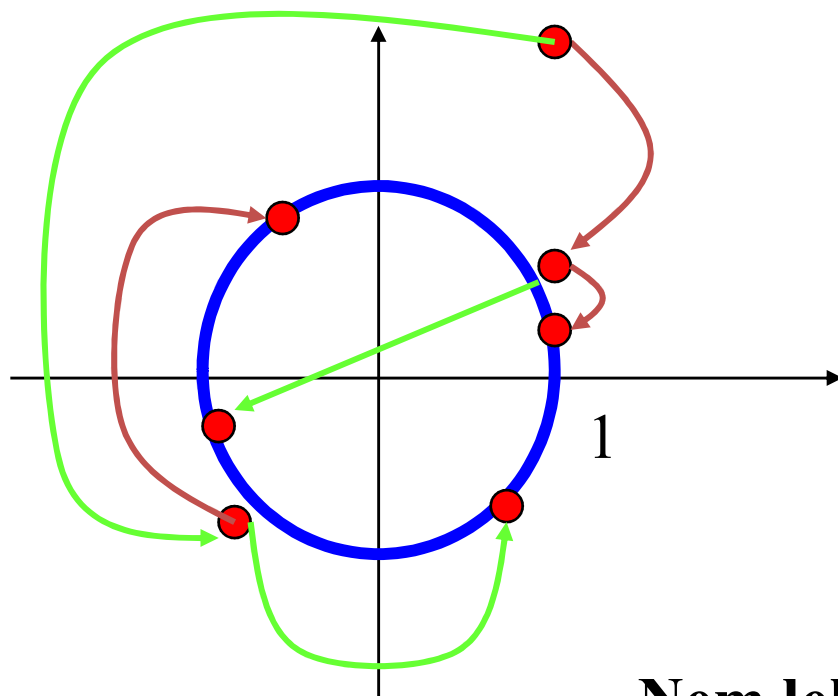
$$H = F^{-1}(H)$$

$$z_{n+1} = z_n^2$$

$$z_{n+1} = \pm \sqrt{z_n}$$

$$r_{n+1} = \sqrt{r_n}$$

$$\phi_{n+1} = \phi_n/2 + \{0,1\} \cdot \pi$$

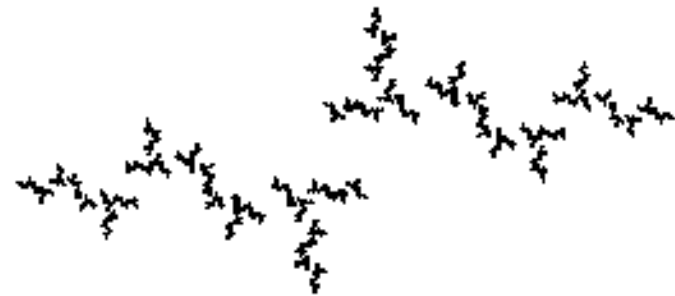
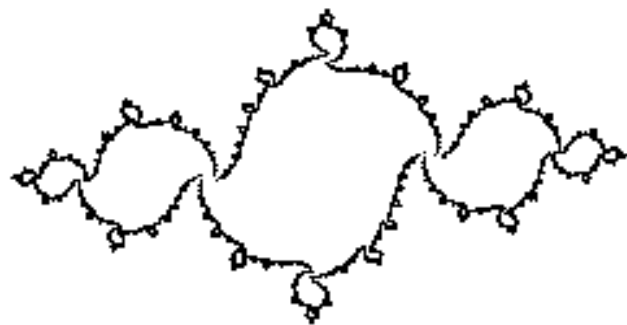
$$r_n \approx 1$$

$$\phi_n \approx \underbrace{\{0,1\}}_n \cdot \underbrace{\{0,1\}}_{n-1} \underbrace{\{0,1\}}_{n-2} \dots \cdot \pi$$

Nem lehet csak egy értékkel dolgozni ???

Julia halmaz

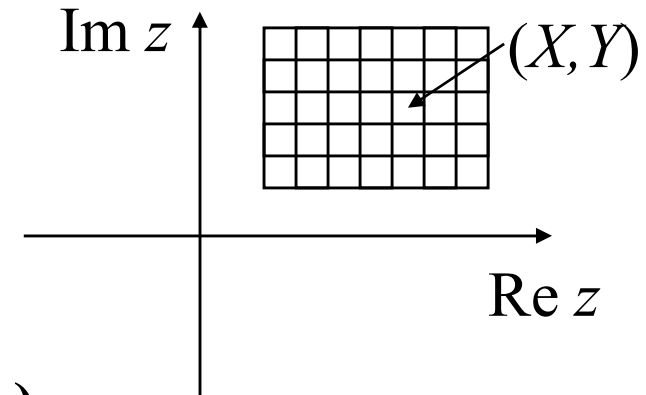
$$F: z \rightarrow z^2 + c$$

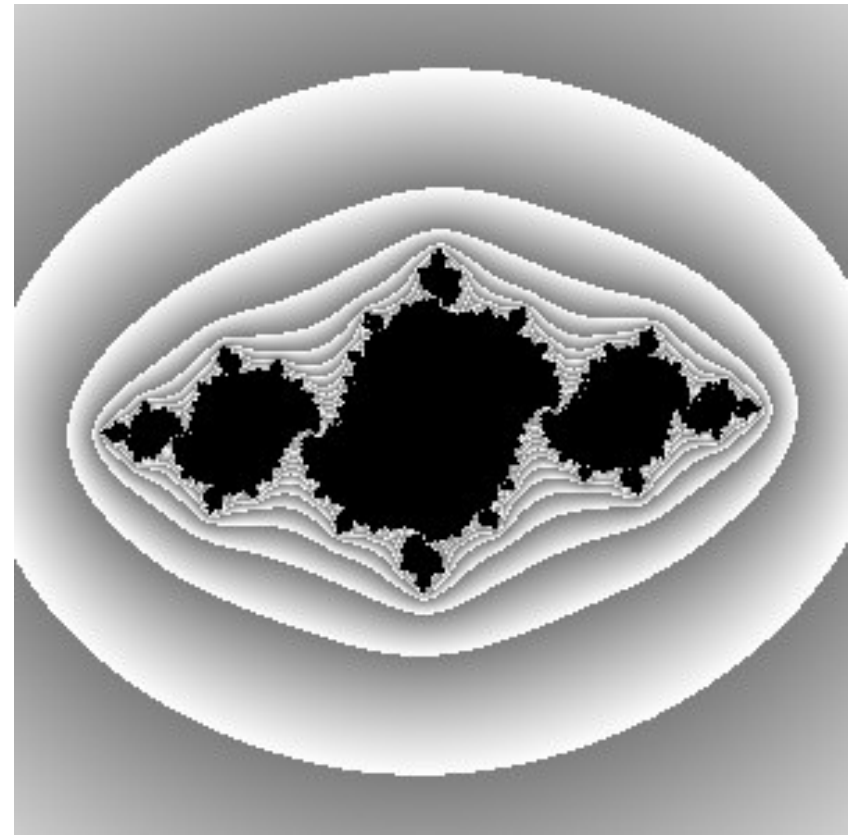
Kitöltött Julia halmaz: algoritmus

FilledJuliaDraw ()

```
FOR Y = 0 TO Ymax DO
  FOR X = 0 TO Xmax DO
    ViewportWindow(X,Y → x, y)
    z = x + j y
    FOR i = 0 TO n DO z = z2 + c
    IF |z| > “infinity” THEN WRITE(X,Y, white)
    ELSE WRITE(X,Y, black)
  ENDFOR
ENDFOR
END
```


Kitöltött Julia halmaz: kép

Julia halmaz inverz iterációval

JuliaDrawInverseIterate ()

Kezdeti z érték választás

FOR $i = 0$ TO n DO

$x = \text{Re } z, \quad y = \text{Im } z$

IF ClipWindow(x, y)

WindowViewport($x, y \Rightarrow X, Y$)

Pixel(X, Y) = fekete

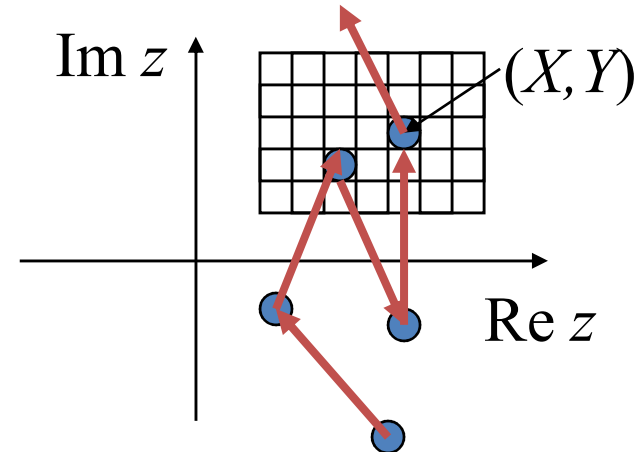
ENDIF

$z = \sqrt{z - c}$

if ($\text{rand}() > 0.5$) $z = -z$

ENDFOR

END

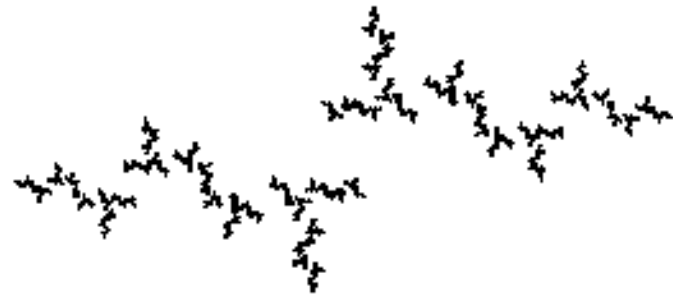

Kezdeti z érték:
 $z^2 = z - c$ gyöke

Julia halmaz összefüggése

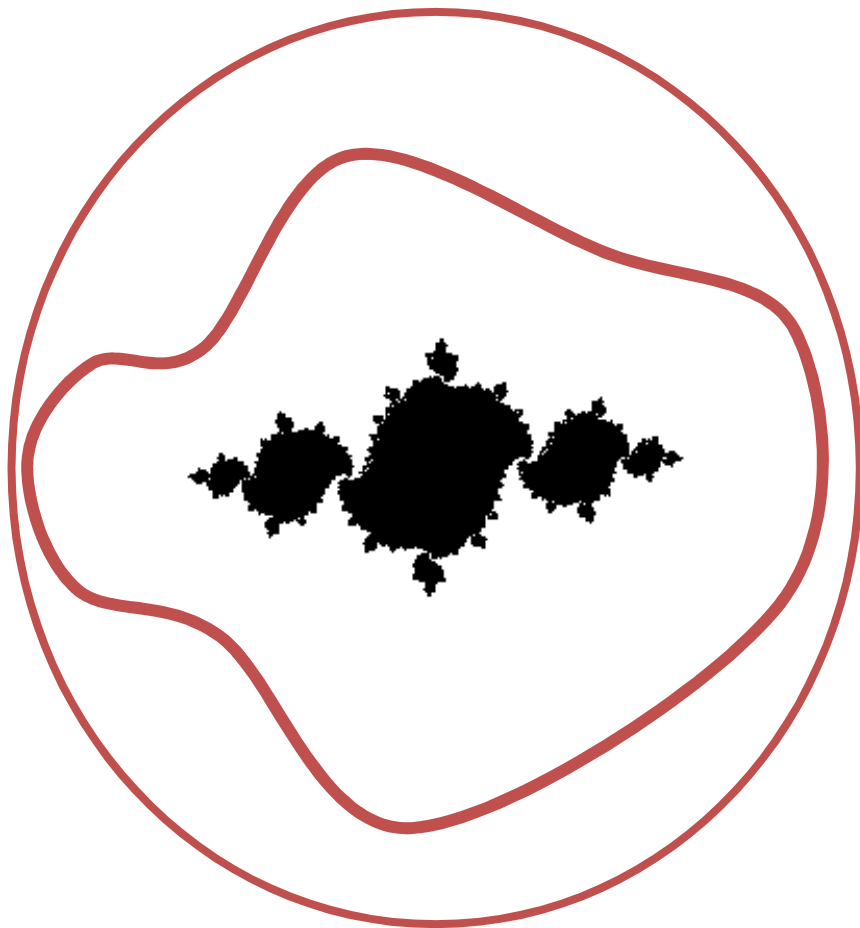

összefüggő

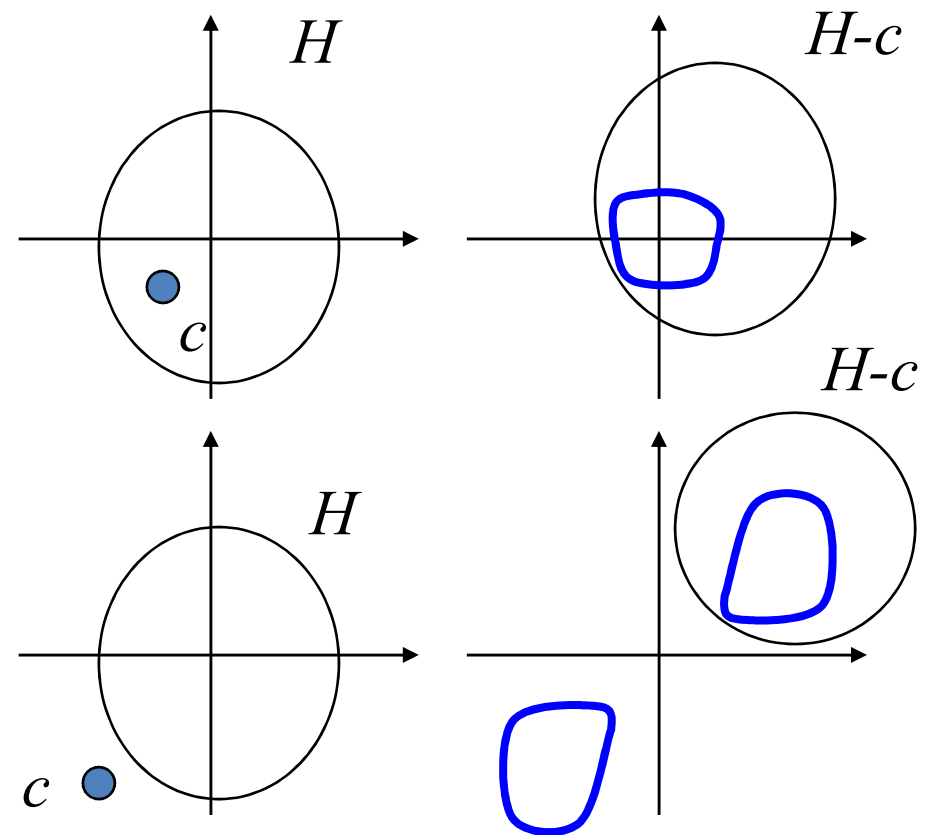

nem összefüggő,
Cantor féle halmaz

Julia halmaz összefüggőssége

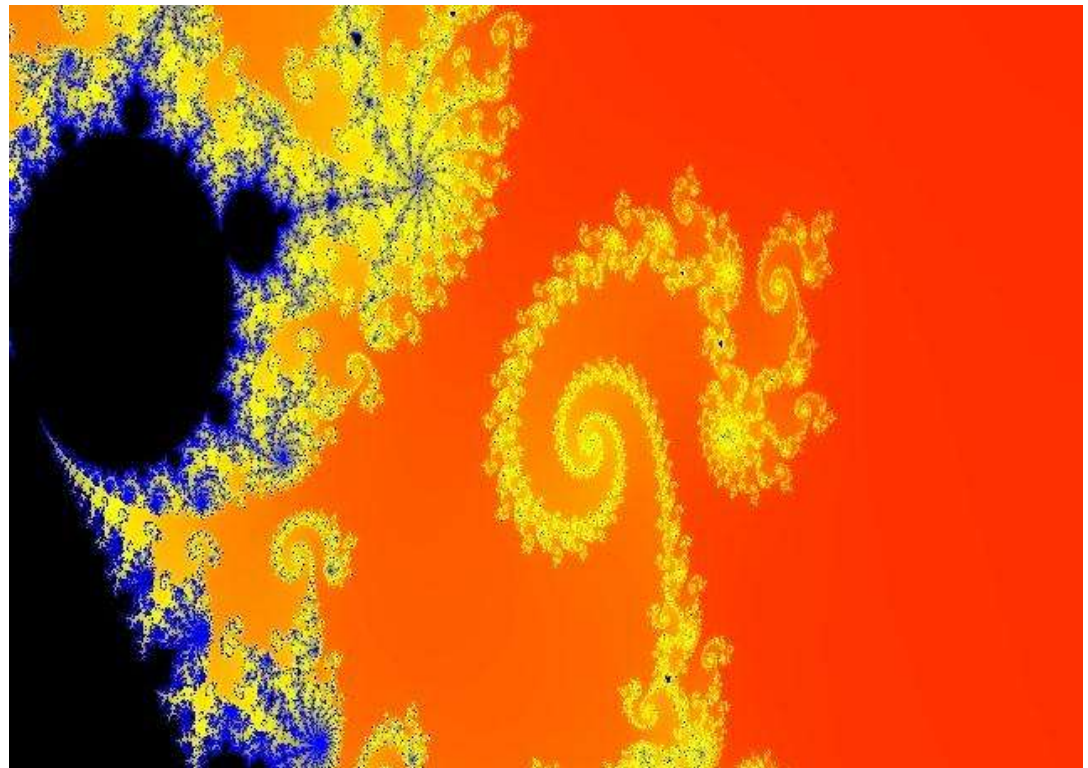
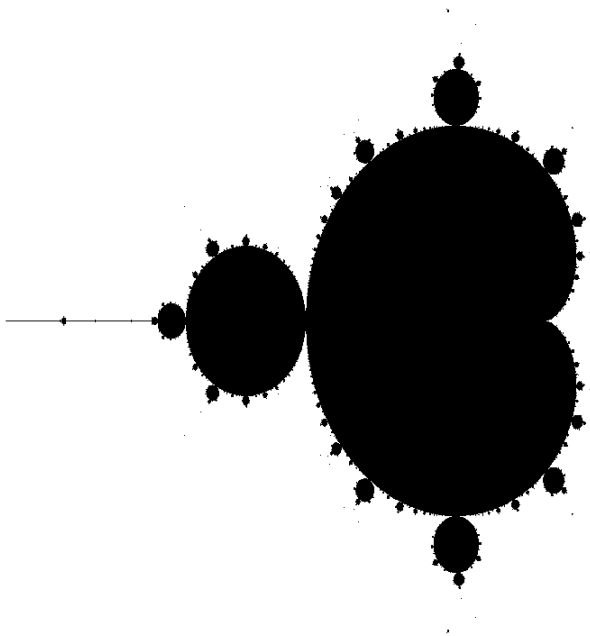
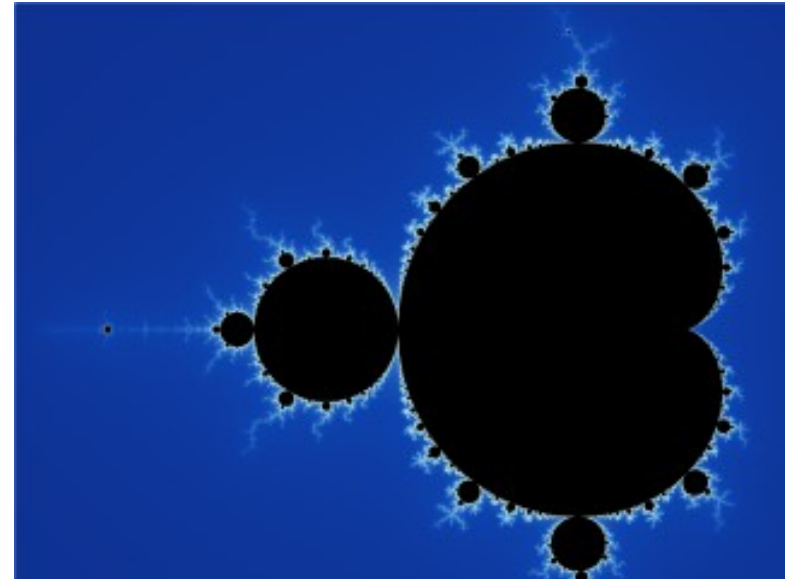

$$z_{n+1} = \pm \sqrt{z_n - c}$$

Mandelbrot halmaz

Azon c komplex számok,
amelyekre a $z \rightarrow z^2 + c$ Julia
halmaza összefüggő

Mandelbrot halmaz, algoritmus

MandelbrotDraw ()

FOR Y = 0 TO Ymax DO

FOR X = 0 TO Xmax DO

ViewportWindow(X,Y → x, y)

c = x + j y

z = 0

FOR i = 0 TO n DO $z = z^2 + c$

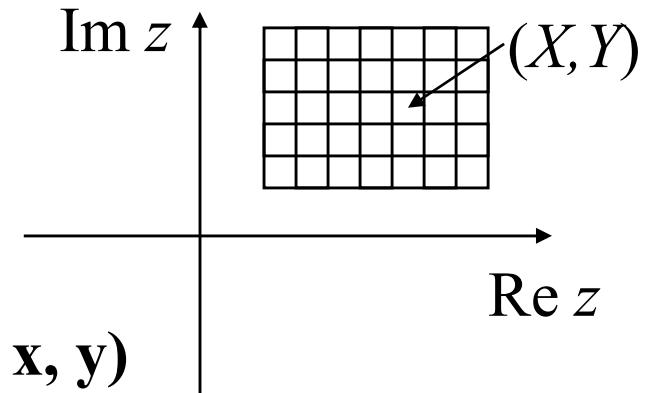
IF $|z| > \text{"infinity"}$ THEN WRITE(X,Y, white)

ELSE WRITE(X,Y, black)

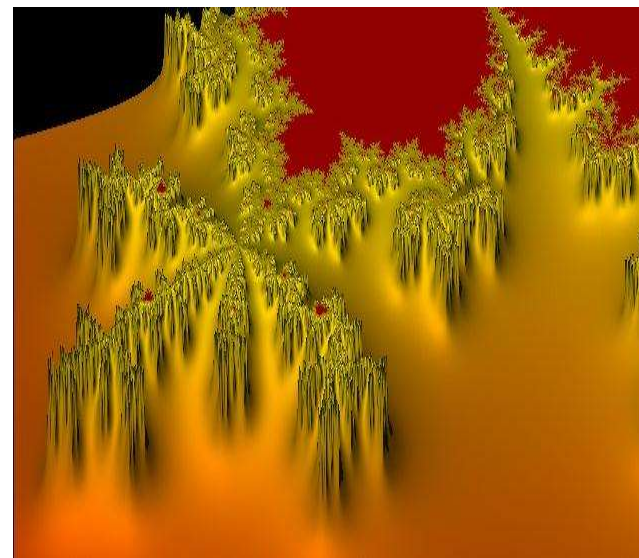
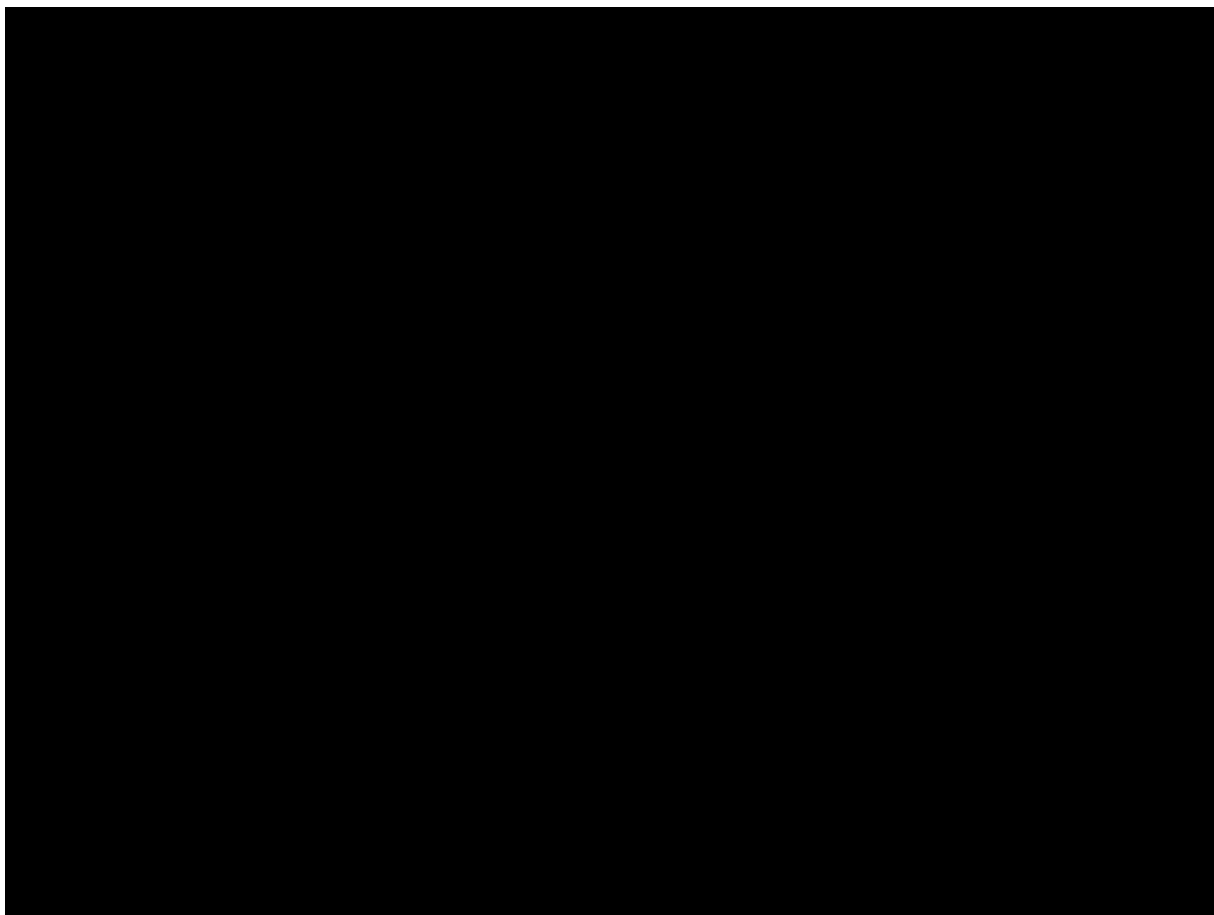
ENDFOR

ENDFOR

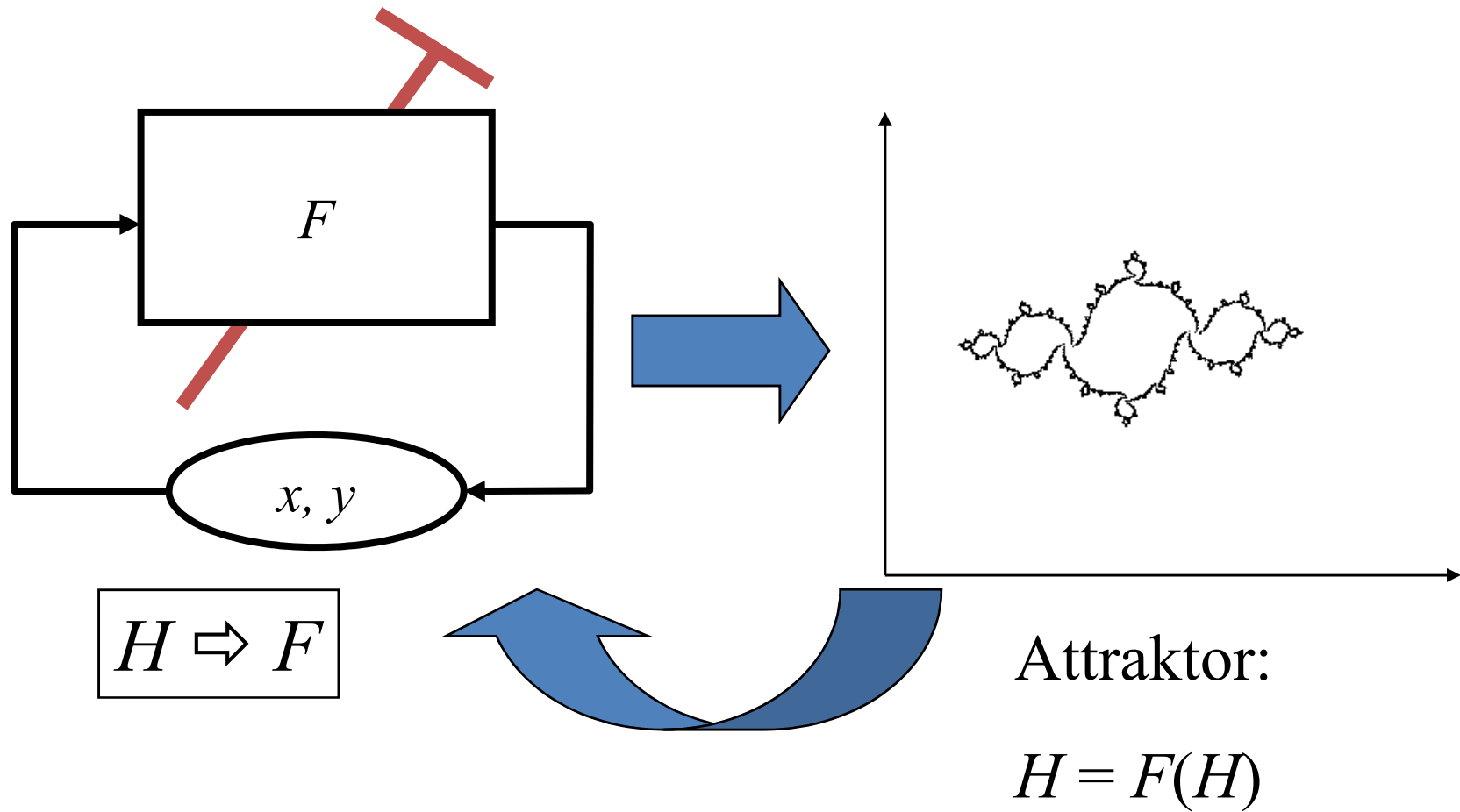
END

„Matematikát kijátszó” Mandelbrot halmazok

Inverz feladat: IFS modellezés

F : szabadon vezérelhető, legyen stabil attraktora

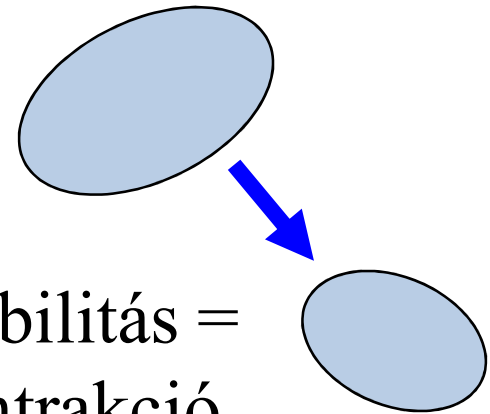
F: többértékű lineáris leképezés

$$F = W_1 \vee W_2 \vee \dots \vee W_m$$

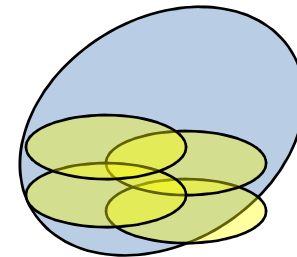
$$W(x,y) = [ax + by + c, dx + ey + f]$$

$$H = W_1(H) \cup W_2(H) \cup \dots \cup W_m(H)$$

$$H = F(H)$$

Stabilitás =
kontrakció

IFS rajzolás: iterációs algoritmus

IFSDraw ()

Legyen $[x,y] = [x,y] A_1 + q_1$ megoldása a kezdő $[x,y]$

FOR $i = 0$ TO n DO

IF ClipWindow(x, y)

WindowViewport($x, y \rightarrow X, Y$)

Write(X, Y, color);

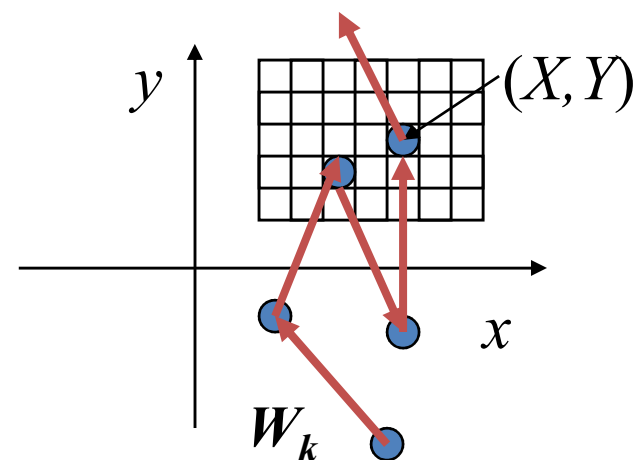
ENDIF

Válassz k -t p_k valószínűséggel

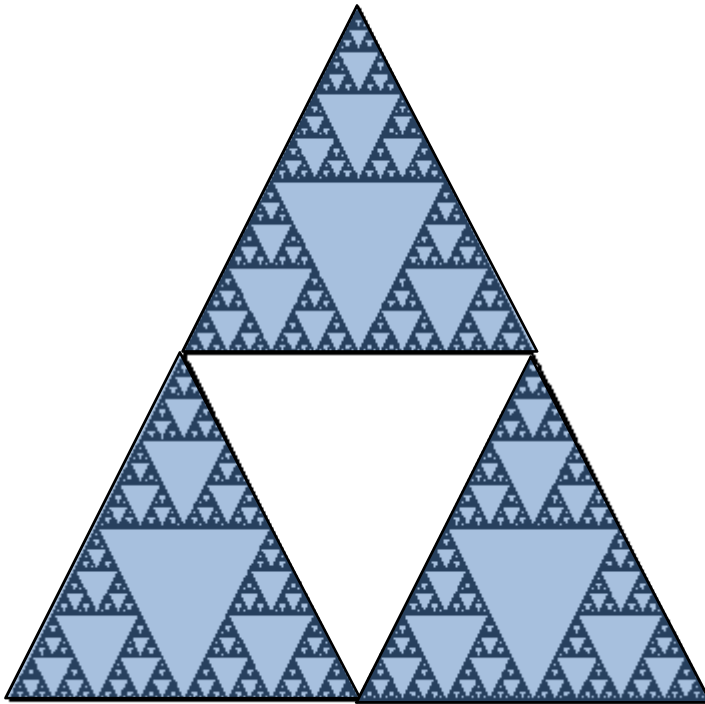
$[x,y] = [x,y] A_k + q_k$

ENDFOR

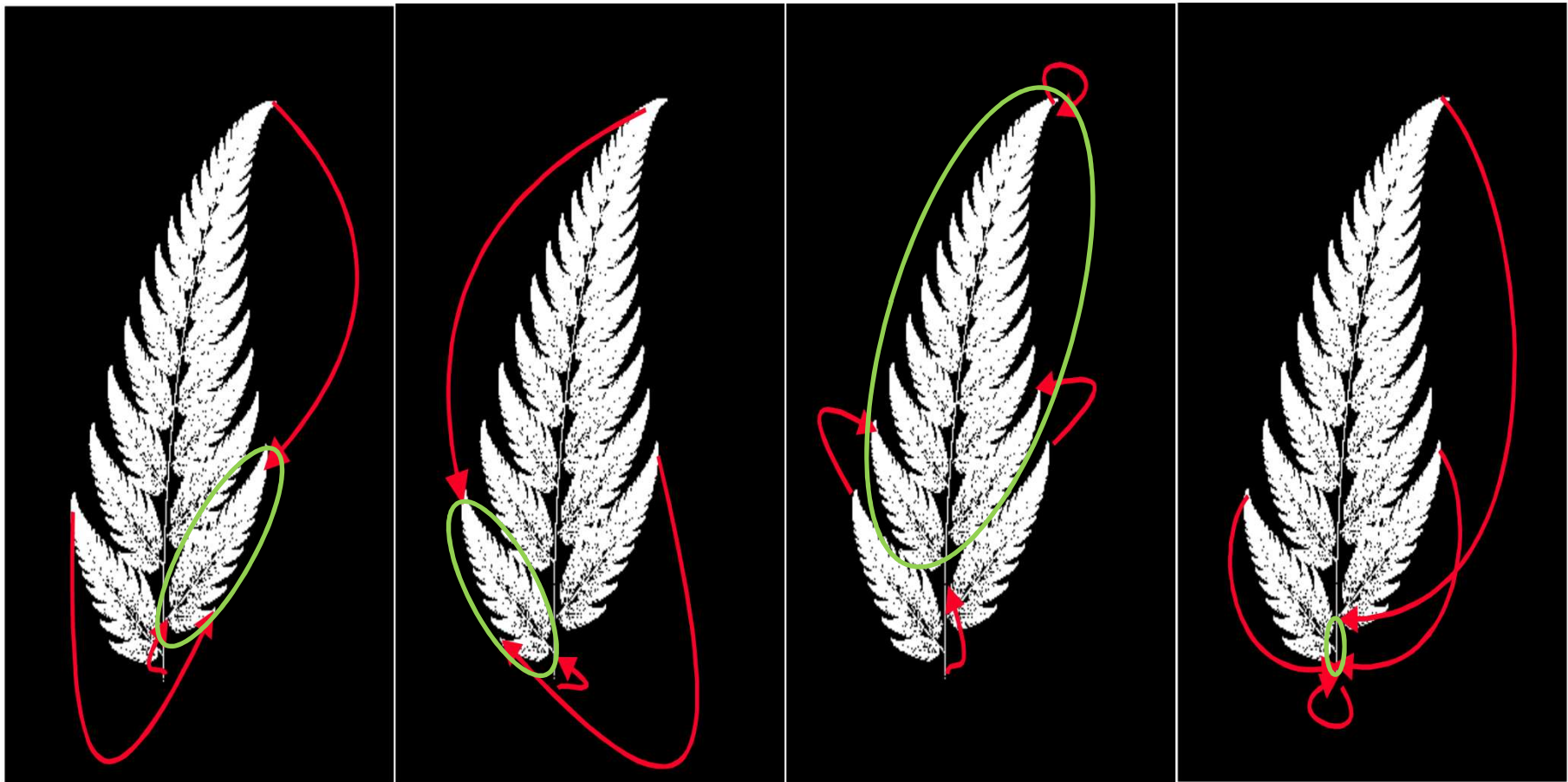
END

Egyszerű IFS-ek

IFS modellezés

IFS képek

